

PRIJEDLOG

Izvješće o korištenju pretpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2009.

Ugovaranje prve generacije pretpristupnih programa (CARDS, PHARE i SAPARD) je završeno. Provedba projekata u CARDS, PHARE i ISPA programu je u tijeku, a konačno izvješće bit će sastavljeno za svaki od programa po završetku rokova za plaćanje.

U ovom izvješću daju se konačni podaci o ugovorenim sredstvima i izvršenim plaćanjima za programe: CARDS 2003 (rok za plaćanje je istekao 31. 12. 2009.), PHARE 2005 – Prekogranična suradnja RH-SLO-MAĐ, PHARE 2005 – Prekogranična suradnja RH-ITALIJA, PHARE 2005 – Nuklearna sigurnost (rok za plaćanje je istekao 30. 11. 2009.) i SAPARD (rok za plaćanja je istekao 31. 12. 2009.). Za ostale programe iz prve generacije rokovi za plaćanje ističu krajem 2010. i 2011. Najznačajnije aktivnosti u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. u sustavu upravljanja pretpristupnim programima Europske unije vezane su uz provedbu novog pretpristupnog programa IPA (za što su relevantne institucije Republike Hrvatske dobile dozvolu za rad tijekom 2008.) i upravljanje novčanim sredstvima (zahtjevi za sredstvima poslani Europskoj komisiji, stanje na računu Nacionalnog fonda). Čitav sustav priprema se i za dobivanje dozvole za rad bez unaprijednih kontrola od strane Delegacije EU te korištenje europskih fondova.

U nastavku daje se pregled provedbe svakog pojedinog programa, pripreme za korištenje europskih fondova i uočene nepravilnosti u postupku korištenja fondova za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2009.

1. DOZNAČENA SREDSTVA

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. Europska komisija je na račun Nacionalnog fonda doznačila 46,51 milijuna eura. Sredstva su doznačena za programe PHARE, ISPA, SAPARD i IPA komponente I, III i IV.

Ukupno su do 31. prosinca 2009. zatražena sredstva za programe od Europske komisije u iznosu 347,12 milijuna eura, a doznačeno je 296,61 milijuna eura. Razlika između zatraženih i doznačenih sredstava nastaje zbog interne procedure Europske komisije za odobravanja zahtjeva za koju je potrebno tri do četiri mjeseca prije uplate na račun Nacionalnog fonda.

U **Prilogu 1** dana je tablica s detaljnim prikazom traženih, doznačenih i plaćenih sredstava do 31. prosinca 2009.

U nastavku daje se pregled ugovorenih, doznačenih, te utrošenih sredstava po pojedinim programima.

2. STANJE PROVEDBE PRVE GENERACIJE PRETPRISTUPNIH PROGRAMA POMOĆI: CARDS, PHARE, ISPA I SAPARD NA 31. 12. 2009.

Od prve generacije pretpristupnih programa ugovaranje je završeno za programe CARDS, PHARE i SAPARD, a u završnoj je fazi ugovaranje za program ISPA.

Dodijeljena sredstva uspješno su korištena, što potvrđuju postotci ugovaranja pojedinih programa koji premašuju 90%. Podaci se daju u tablici u nastavku.

Tablica 1: Financijski pregled pretpristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD (u eurima)

	CARDS 2003	CARDS 2004	PHARE 2005	PHARE 2006	ISPA	SAPARD
DODIJELJENA SREDSTVA	29.366.415,05	46.573.630,12	73.141.000,00	64.148.500,00	59.000.000,00	25.000.000,00
UGOVORENA SREDSTVA	28.685.855,95	44.065.284,94	63.934.788,89	54.669.487,33	35.169.222,06	15.425.682,40
UGOVORENO / DODIJELJENO	97,68 %	94,61 %	87,41 %	85,22 %	59,61 % *	61,70 %
PRIMLJENA SREDSTVA OD EK	28.537.956,39	43.610.008,14	63.536.450,41	45.588.242,54	20.846.023,23	13.960.233,00
PLAĆENO KRAJNJI KORISNICIMA	27.281.381,03	39.987.311,52	56.628.959,68	32.636.323,78	14.175.086,12	12.083.170,44
PLAĆENO / UGOVORENO	95,10 %	90,75 %	88,57%	59,70%	40,31 %	78,33 %

Izvor: Ministarstvo financija

* Navedena stopa ugovorenih sredstava vrijedila je na dan 31. prosinca 2009. Napominjemo kako su u veljači 2010. sklopljena dva ugovora u okviru ISPA programa, ukupne vrijednosti 22,17 milijuna eura (ugovor o izgradnji i rehabilitaciji sustava vodoopskrbe i odvodnje u gradu Karlovcu i ugovor o izgradnji regionalnog centra za zbrinjavanje otpada Bikarac), od čega 14,15 milijuna eura otpada na ISPA sredstva. Time je značajno povećana stopa ugovaranja za ISPA program koja trenutno (ožujak 2010.) iznosi 94,73%.

2.1. KONAČNI PODACI O UGOVORENIM SREDSTVIMA I IZVRŠENIM PLAĆANJIMA ZA PROGRAME: CARDS 2003, PHARE 2005 – PREKOGRANIČNA SURADNJA RH-SLO-MAD, PHARE 2005 – PREKOGRANIČNA SURADNJA RH-ITALIJA, PHARE 2005 – NUKLEARNA SIGURNOST I SAPARD

2.1.1. CARDS 2003

Rok za ugovaranje projekata u okviru programa CARDS 2003 istekao je 5. lipnja 2006. Ugovoreni su projekti u iznosu 28,69 milijuna eura ili 97,68% decentraliziranih sredstava.

Krajnji rok za završetak provedbe bio je 31. prosinca 2008. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu istekao je 31. prosinca 2009.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. izvršeni su povrati sredstava po ugovorima u iznosu od 0,07 milijuna eura, dok je iznos isplaćenih sredstava iznosio 0,06 milijuna eura.

Realizirani povrat sredstava se odnosi na povrat neiskorištenog dijela predujma po jednom okvirnom ugovoru. Od početka provedbe programa do 31. prosinca 2009. izvršena su ukupna plaćanja po svim potpisanim ugovorima, u iznosu od 27,28 milijuna eura ili 95,10% ugovorenog iznosa.

Za CARDS 2003 od ukupno dodijeljenih 29,37 milijuna eura ugovoreno je 28,69 milijuna eura ili 97,68%, a plaćeno je 27,28 milijuna eura odnosno 92,9%.

U **Prilogu 2.1.1a** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz programa CARDS 2003, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

U okviru CARDS 2003 provodile su se i tri tzv. grant sheme odnosno tri projekta dodjele bespovratnih sredstava i to:

1. Održivi razvoj u područjima od posebne državne skrbi, koje je provodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
2. Unapređenje škola za strukovno obrazovanje – Osnivanje centara za izvrsnost, koje je provodilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
3. Promocija demokracije i ljudskih prava, koje je provodio Ured Vlade RH za Udruge

U **Prilogu 2.1.1b** dana je tablica s detaljnim pregledom dodijeljenih bespovratnih sredstava (grantova), ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima u okviru programa CARDS 2003.

2.1.2. PHARE 2005 PREKOGRANIČNA SURADNJA

Za program PHARE 2005 – Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske ugovoreni su projekti u iznosu 2,72 milijuna eura ili 90,72% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje bio je 30. studenog 2009.

U razdoblju od 1. srpnja do 30. studenog 2009. isplaćeno je 0,06 milijuna eura, dok je ukupno od početka do kraja programa isplaćeno 2,38 milijuna eura ili 87,5% ugovorenog iznosa.

Za program PHARE 2005 – Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske od ukupno dodijeljenih 3 milijuna eura ugovoreno je 2,72 milijuna eura ili 90,72%, a plaćeno je 2,38 milijuna eura odnosno 79,18%.

U **Prilogu 2.1.2a** dana je tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) PHARE 2005 Prekogranična suradnja s Mađarskom i Slovenijom.

Za program PHARE 2005 – Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije ugovoreni su projekti u iznosu 1,81 milijuna eura ili 60,39% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje bio je 30. studenog 2009.

U razdoblju od 1. srpnja do 30. studenog 2009. izvršeni su povrati sredstava po ugovorima u iznosu od 0,025 milijuna eura, dok je iznos isplaćenih sredstava iznosio 0,024 milijuna eura te je ukupno od početka do kraja programa isplaćeno 1,48 milijuna eura ili 81,77 ugovorenog iznosa.

Realizirani povrati sredstava odnose se na povrate neiskorištenog dijela isplaćenih predujmova po šest ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Za program PHARE 2005 – Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije od ukupno dodijeljenih 3 milijuna eura ugovoreno je 1,81 milijuna eura ili 60,39%, a plaćeno je 1,48 milijuna eura odnosno 49,34%.

U **Prilogu 2.1.2b** dana je tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) PHARE 2005 Prekogranična suradnja s Italijom.

2.1.3. PHARE 2005 NUKLEARNA SIGURNOST

Za PHARE 2005 – Program pomoći u području nuklearne sigurnosti ugovoreni su projekti u iznosu 0,43 milijuna eura ili 66,53% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje bio je 30. studenoga 2009.

Razlog što postotak ugovaranja nije veći je odustajanje jednog ugovaratelja od potpisivanja ugovora, a za drugi ugovor jedina tehnički valjana ponuda iznosom je premašivala preostala dostupna sredstva.

U razdoblju od 1. srpnja do 30. studenoga 2009. nije bilo plaćanja. Provedba projekata financiranih u okviru ovoga programa uspješno je i na vrijeme završena te je

zadnje plaćanje izvršeno u veljači 2009., dakle znatno prije krajnjeg roka za plaćanje. Od početka do kraja programa za projekte je isplaćen iznos od 0,43 milijuna eura ili 100% ugovorenog iznosa.

Za PHARE 2005 - Program pomoći u području nuklearne sigurnosti od ukupno dodijeljenih 0,64 milijuna eura ugovoreno je 0,43 milijuna eura ili 66,53%, a plaćeno je 0,43 milijuna eura odnosno 66,53%.

U **Prilogu 2.1.3** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz PHARE Nuklearna sigurnost, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

2.1.4. SAPARD

Republici Hrvatskoj je u sklopu programa SAPARD namijenjeno 25,00 milijuna eura. Hrvatska je u godinu i pol ispunila preduvjete za početak korištenja sredstava SAPARD programa, što je najbrže od svih zemalja novih članica EU-a koje su koristile navedeni program. Prvotno je navedeni iznos bio alocirani na 4 mjere, ali su iznosi predviđeni za mjeru 3 „Razvitak i unapređenje ruralne infrastrukture i mjeru 4 „Tehnička pomoć“ raspodijeljeni na mjeru 1 „Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva“ (ukupno 8,47 milijuna eura) i mjeru 2 „Unapređenje prerade i trženja poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ (ukupno 16,53 milijuna eura).

U prva dva natječaja provedena prije realokacije sredstava ukupno je odobreno 29 projekata u iznosu od 87 milijuna kn (62,4 % tada predviđenih sredstava za mjere 1 i 2):

- 17 projekata u iznosu od 29,2 milijuna kn (62,3% predviđenih sredstava) u mjeri 1,
- 12 projekata u iznosu od 57,8 milijuna kn (62,5% predviđenih sredstava) u mjeri 2

Kako bi iskoristili što veći dio sredstava u mjerama 1 i 2 nakon realokacije sredstava, početkom 2008. raspisan je treći krug natječaja. Ugovaranje je dovršeno u prosincu 2008., zbog potrebe za unapređenjem akreditiranih procedura. Europska komisija je tijekom rada sa zemljama članicama došla do novih spoznaja te temeljem njih i novih zahtjeva koji su se trebali primijeniti i kod nas. Pomicanje rokova dovelo je do odustajanja 40% prijavljenih potencijalnih korisnika, jer je riječ o projektima sa ograničenim vijekom.

Početkom 2009. proveden je 4. krug natječaja, koji nije obuhvatio sve potencijalne korisnike zbog kratkog vremena za implementaciju projekata (rok za dovršetak investicije – 1. listopada 2009., rok za plaćanje krajnjim korisnicima – 31. prosinca 2009.). Takav kratki vremenski okvir onemogućio je prijavu korisnika s ulaganjima u gradnju, odnosno financijski najvećih potencijalnih korisnika.

U navedenim natječajima ukupno je ugovoreno 49 projekata u vrijednosti od 151,15 milijun kuna (62,12 % ukupno predviđenih sredstava):

- 26 projekata u iznosu od 39,5 milijuna kuna (48 % predviđenih sredstava) u mjeri 1,
- 23 projekta u iznosu od 111,65 milijuna kuna (70 % predviđenih sredstava) u mjeri 2

Ugovorenost bi bez preraspodjele sredstava s mjere 3 i 4 na akreditirane mjere, bila oko 84% za mjeru 1, odnosno 120% za mjeru 2.

Tablica 2: Iskorištenost – ugovoreno/raspoloživo na kraju programa (u kunama)

Mjera	Broj projekata	Iznos potpore predviđen SAPARD planom	Iznos potpore iz odobrenih prijava	Postotak iskorištenosti %
Mjera 1 natječaj 1	2		1.431.815,29	1,74%
Mjera 1 natječaj 2	15		27.812.358,46	33,74%
Mjera 1 natječaj 3	3		3.799.359,41	4,61%
Mjera 1 natječaj 4	6		6.451.076,78	7,83%
Mjera 1 ukupno ugovoreno	26	82.440.000,00	39.494.609,94	47,91%
Mjera 2 natječaj 1	3		11.126.197,43	6,92%
Mjera 2 natječaj 2	9		46.661.856,83	29,00%
Mjera 2 natječaj 3	4		20.588.896,41	12,80%
Mjera 2 natječaj 4	7		33.273.821,65	20,68%
Mjera 2 ukupno ugovoreno	23	160.890.000,00	111.650.772,32	69,40%
SVEUKUPNO Mjera 1 i Mjera 2	49	243.330.000,00	151.145.382,26	62,12%*

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

* Razlika od 0,42% u odnosu na podatak iz tablice 1 (61,70%) odnosi se na tečajne razlike nastale zbog ugovaranja u kunama

Program SAPARD završio je 31. prosinca 2009. te je 29. prosinca 2009. poslana u Europsku komisiju zadnja Izjava o potrošenim sredstvima.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. krajnjim korisnicima isplaćeno je 5,42 milijuna eura.

Od početka korištenja programa do 31. prosinca 2009. ukupno je iz SAPARD sredstava isplaćeno 12,10 milijuna eura što predstavlja 48,33% ukupno dodijeljenih sredstava.

Detaljan pregled ugovorenih projekata, isplaćenih sredstava te krajnjih korisnika u okviru programa SAPARD Mjere 1 i 2 dan je u **Prilogu 2.1.4a**, dok je u **Prilogu 2.1.4b** pregled projekata po županijama.

2.2. PROVEDBA CARDS 2004, PHARE 2005, PHARE 2006 I ISPA PROGRAMA U RAZDOBLJU OD 1. 7. DO 31. 12. 2009.

2.2.1. CARDS 2004

Rok za ugovaranje projekata u okviru programa CARDS 2004 istekao je 29. lipnja 2007. Ugovoreni su projekti u iznosu 44,07 milijuna eura ili 94,61% decentraliziranih sredstava.

Krajnji rok za završetak provedbe bio je 31. prosinca 2009. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu ističe 31. prosinca 2010.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 2,88 milijuna eura, dok su ukupno od početka programa do 31. prosinca 2009. izvršena plaćanja u iznosu od 39,99 milijuna eura ili 90,74% ugovorenog iznosa..

U **Prilogu 2.2.1a** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz programa CARDS 2004, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

U okviru CARDS 2004 provodile su se četiri tzv. grant sheme odnosno četiri projekta dodjele bespovratnih sredstava i to:

1. Program razminiranja u Republici Hrvatskoj, koje je provodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
2. Prekogranična suradnja, koje je provodilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
3. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje, koje je provodio Hrvatski zavod za zapošljavanje
4. Ljudska prava, koja je provodio Ured Vlade RH za Udruge

U **Prilogu 2.2.1b** dana je tablica s detaljnim pregledom dodijeljenih bespovratnih sredstava (grantova), ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima u okviru programa CARDS 2004.

2.2.2. PHARE 2005

Nacionalna komponenta PHARE 2005 sadrži 23 projekta vrijednosti 71,50 milijuna eura nepovratnih sredstava (21 decentralizirani, 1 centralizirani „TEMPUS“ i 1 decentralizirani projekt koji se odnosi na sufinanciranje članarine za sudjelovanje u programima Zajednice). Rok za ugovaranje navedenih projekata bio je 30. studeni 2007., a stopa ugovorenih decentraliziranih sredstava, bez TEMPUS-a i članarine za programe Zajednice, iznosila je 88,26% u odnosu na odobrena sredstva za financiranje.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 6,62 milijuna eura, dok je ukupno od početka programa do 31. prosinca 2009. isplaćeno 48,87 milijuna eura ili

88,10% ukupno ugovorenog iznosa. Provedba projekata završila je 30. studenog 2009., dok rok za plaćanja ističe 30. studenog 2010.

U **Prilogu 2.2.2a** daje se tablica s detaljnim pregledom projekata iz programa PHARE Nacionalni program, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima, i krajnjim korisnicima, a u **prilogu 2.2.2b** daje se tablica korisnika bespovratnih sredstava (grantova) programa PHARE Nacionalni program.

2.2.3. PHARE 2006

Tablica 3: Pregled po programima PHARE 2006 dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava, od početka provedbe do 31. prosinca 2009., s rokovima za provedbu ugovora i rokovima za plaćanja (u eurima)

	PHARE 2006 Nacionalni program	PHARE 2006 Prekogranična suradnja RH- SLO-MAD	PHARE 2006 Prekogranična suradnja RH- ITALIJA	PHARE 2006 Nuklearna sigurnost	PHARE 2006 Sudjelovanje u Programima Zajednice	UKUPNO
DODIJELJENA SREDSTVA (decentralizirano – bez TEMPUS-a) *	52.818.500,00	3.000.000,00	3.000.000,00	1.649.000,00	3.681.000,00	64.148.500,00
BROJ PROJEKATA	17	1	1	2	12 MoU	21 + 12 MoU
UGOVORENO	44.791.525,75 (84,80%)	2.180.629,91 (72,69%)	2.999.999,91 (100,00%)	1.234.912,98 (74,89%)	3.462.418,78 (94,00%)	54.669.487,33 (85,22%)
ROK ZA UGOVARANJE	30.11.2008.	30.11.2008.	30.11.2008.	30.11.2008.		
BROJ UGOVORA	120	21	17	6		164
BROJ ZAVRŠENIH UGOVORA	14	21	0	2		37
ROK ZA ZAVRŠETAK UGOVORA	30.11.2010.	30.11.2009.	30.11.2009.	30.11.2009.		
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 30.06.2009.	18.299.169,12 (40,85%)	1.851.100,41 (84,89%)	2.121.099,92 (70,70%)	724.927,78 (58,70%)		
PLAĆENO OD UGOVORENOGA U RAZDOBLJU 1.7.- 31.12.2009.	5.773.528,86 (12,89%)	181.668,94 (8,33%)	149.970,23 (5,00%)	72.576,00 (5,88%)		
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 31.12.2009.	24.072.697,98 (53,74%)	2.032.769,35 (93,12%)	2.271.070,15 (75,67%)	797.503,78 (65,04%)		
ROK ZA PLAĆANJE	30.11.2011.	30.11.2010.	30.11.2010.	30.11.2010.		

Izvor: Ministarstvo financija

* 4,5 milijuna eura se odnosi na program TEMPUS koji se ugovara i plaća direktno u Brusselsu.

Iz Nacionalne komponente PHARE 2006 programa financira se 19 projekata: 17 iz Nacionalnog programa, 1 centralizirani „TEMPUS“ i 1 decentralizirani koji se odnosi na sufinanciranje članarine za sudjelovanje u programima Zajednice, ukupne vrijednosti od 61,00 milijun eura.

Rok za ugovaranje projekata financiranih kroz PHARE 2006 Nacionalni program bio je 30. studenoga 2008. Od 52,82 milijuna eura namijenjenih financiranju projekata ministarstava i drugih tijela državne i javne uprave ugovoreno je 84,80%.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 5,77 milijuna eura, dok je ukupno od početka programa do 31. prosinca 2009. isplaćeno 24,07 milijuna eura ili 53,74% ugovorenog iznosa.

Rok za provedbu projekata financiranih iz PHARE 2006 programa je sukladno Sporazumu o financiranju 30. studenog 2010, a za plaćanja 30. studenog 2011.

U **Prilogu 2.2.3a** daje se tablica s popisom projekata iz PHARE 2006 Nacionalnog programa s prikazom dodijeljenih sredstava po projektima i korisnicima, a u **prilogu 2.2.3b** daje se tablica korisnika bespovratnih sredstava (grantova) PHARE 2006 Nacionalnog programa.

Za program PHARE 2006 – Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske ugovoreni su projekti u iznosu 2,18 milijuna eura ili 72,69% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje je 30. studeni 2010.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 0,18 milijuna eura, dok je ukupno od početka programa do 31. prosinca 2009. isplaćeno 2,03 milijuna eura ili 93,12% ugovorenog iznosa. Projekti se odnose na dodjelu bespovratnih sredstava.

U **Prilogu 2.2.3c** daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) iz programa PHARE Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske

Za program PHARE 2006 – Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije ugovoreni su projekti u iznosu 3,00 milijuna eura ili 100,00% decentraliziranih sredstava. Rok za plaćanje je 30. studeni 2010.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 0,15 milijuna eura, dok je ukupno od početka programa do 31. prosinca 2009. isplaćeno 2,27 milijuna eura ili 75,67% ugovorenog iznosa.

U **Prilogu 2.2.3d** daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) programa PHARE Prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, ugovorena i isplaćena sredstva po projektima i krajnjim korisnicima.

Za PHARE 2006 – Program pomoći u području nuklearne sigurnosti ugovoreni su projekti u iznosu 1,23 milijuna eura ili 74,89% decentraliziranih sredstava. Rok za

plaćanje je 30. studenog 2010. U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 0,07 milijuna eura, dok je ukupno od početka programa do 31. prosinca 2009. isplaćeno 0,8 milijuna eura ili 65,04% ugovorenog iznosa.

U **Prilogu 2.2.3e** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz PHARE Nuklearna sigurnost, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

U **Prilogu 2.2.3f** daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) financiranih iz programa CARDS i PHARE po županijama.

2.2.4. ISPA

Kroz program ISPA zaključeno je šest pojedinačnih Memoranduma o financiranju kojima se odobrava financiranje ukupno 6 projekata ukupne vrijednosti 123,05 milijuna eura od čega je 59,00 milijuna eura iz programa ISPA dok se preostali iznos, u skladu s pravilima o financiranju projekata, sufinancira iz sredstava Republike Hrvatske.

Rok za provedbu aktivnosti iz programa ISPA određen je pojedinačno za svaki od odobrenih projekata.

Od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. potpisan je jedan ugovor za usluge tehničke pomoći u iznosu 0,49 milijuna eura (EU i nacionalni dio). Ukupno je od početka programa do 31. prosinca 2009. sklopljeno 15 ugovora za usluge tehničke pomoći i radove u ukupnom iznosu 79,64 milijuna eura (EU i nacionalni dio).

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. isplaćeno je 7,26 milijuna eura, dok je od početka programa do 31. prosinca 2009. ukupno isplaćeno 14,18 milijuna eura iz ISPA sredstva.

Tablica 4: Lista projekata sufinanciranih iz ISPA programa (u eurima)

Naziv projekta	Ukupna vrijednost	ISPA udio (%)
Obnova željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica	60.182.962,00*	28,79 (48,00%)
Program za vode i otpadne vode Karlovac	36.000.000,00	22,50 (62,50%)
Regionalni centar za gospodarenje otpadom „Bikarac” u Šibensko-kninskoj županiji	8.823.601,00	6,00 (68,00%)
Priprema liste projekata u sektoru zaštite okoliša	1.464.100,00	0,97 (66,00%)
Priprema liste projekata u sektoru prometa	741.738,00	0,48 (65,00%)
Tehnička pomoć Središnjoj jedinici za financiranje i ugovaranje i Nacionalnom ISPA koordinatoru	262.335,00	0,26 (100,00%)
UKUPNO	107.474.736,00 *	59,00

Izvor: Ministarstvo financija

* Razlika ukupne vrijednosti ISPA programa u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje rezultat je smanjenja nacionalnog sufinanciranja za projekt „Rehabilitacija željezničke pruge na dionici Vinkovci – Tovarnik – državna granica“. S obzirom na ostvarene uštede,

predstavnicima Europske komisije upućen je prijedlog izmjena Memoranduma o financiranju sa zahtjevom da se za iznos ušteta umanju vrijednost sufinanciranja iz nacionalnog proračuna. Europska komisija je prihvatila prijedlog u studenom 2009., te je postotak financiranja iz ISPA programa porastao sa 38% na 48%.

A) Memorandum o financiranju za Program za vode i otpadne vode u Karlovcu potpisan je u ukupnom iznosu od 36 milijuna eura, od čega udio sredstava iz programa ISPA iznosi 22,50 milijuna eura (62,50%), nacionalni udio osiguran u proračunu RH iznosi 3,50 milijuna eura (9,70%), dok je preostalih 10 milijuna eura (27,80%), krajnji korisnik osigurao putem kredita EBRD-a. Krajnji korisnik sredstava je Vodovod i kanalizacija d.o.o. Karlovac.

Memorandumom o financiranju predviđeno je potpisivanje šest ugovora, od kojih su tri ugovora zaključena u ukupnom iznosu 17,04 milijuna eura što predstavlja 47,32% ugovorenih sredstava u odnosu na ukupnu vrijednost ISPA mjere definirane Memorandumom o financiranju. Za ugovor o izgradnji i rehabilitaciji sustava vodoopskrbe i odvodnje u gradu Karlovcu postupak odabira najpovoljnije ponude započeo je u ožujku 2009. Budući da su sve dostavljene ponude bile veće od raspoloživog proračuna određenog Memorandumom o financiranju natječaj je otkazan u lipnju 2009.

Natječaj je ponovno raspisan početkom kolovoza 2009. te je postupak ugovaranja uspješno okončan početkom veljače 2010., što je rezultirao sklapanjem ugovora u iznosu od 16,86 milijuna eura (uz ostvarenu uštedu od skoro milijun eura u odnosu na planirana sredstva), od kojeg se iznosa 10,54 milijuna eura (62,5%) odnosi na ISPA sredstva.

Natječaj za ugovor o nabavi opreme za održavanje sustava odvodnje objavljen je 5. veljače 2010., te se dovršetak natječajnog postupka očekuje u travnju 2010., a potpis ugovora krajem svibnja ili početkom lipnja 2010. Natječajna dokumentacija za ugovor o nabavi opreme za tehničku pomoć krajnjem korisniku je u pripremi i dostavit će se u Delegaciju EU na odobrenje u ožujku 2010. Objava natječaja očekuje se u travnju 2010.

B) Memorandumom o financiranju za Rehabilitaciju željezničke pruge na dionici Vinkovci – Tovarnik – državna granica predviđeno je potpisivanje tri ugovora. Ugovori su potpisani i njihova ukupna vrijednost iznosi 60,18 milijuna eura odnosno 79,44% sredstava u odnosu na ukupnu vrijednost ISPA mjere. Preostalih 15,58 milijuna eura predstavlja uštede ostvarene tijekom postupka odabira financijski najpovoljnije ponude koja zadovoljava tehničke uvjete propisane u natječajnoj dokumentaciji.

Ugovor o izvođenju radova na obnovi željezničke pruge na dionici Vinkovci – Tovarnik – državna granica potpisan je 14. svibnja 2008. u iznosu 41,77 milijuna eura. Provedba ugovora je u tijeku, a očekivano vrijeme dovršetka radova je u kolovozu 2010.

Ugovor o pružanju usluga nadzora nad radovima zaključen je 24. srpnja 2008. u iznosu 2 milijuna eura i provedba ugovora je u tijeku.

Ugovor o obnovi sustava signalizacije na dionici pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica zaključen je 25. srpnja 2008. u vrijednosti 16,41 milijuna eura. Provedba ugovora je u tijeku, a očekivano vrijeme dovršetka radova je u listopadu 2010.

C) Memorandum o financiranju za Regionalni centar za upravljanje otpadom u Bikarcu potpisan je u ukupnom iznosu od 8,82 milijuna eura pri čemu udio sredstava iz programa ISPA iznosi 6 milijuna eura (68%), dok se ostatak u iznosu 2,82 milijuna eura financira iz nacionalnih izvora.

Memorandumom o financiranju predviđeno je potpisivanje šest ugovora, od kojih je potpisan ugovor o tehničkoj pomoći krajnjem korisniku 1. listopada 2007. u vrijednosti 0,16 milijuna eura, a provedba istog dovršena je u prosincu 2009. Na ime predujma dobavljaču je plaćeno 101.934,00 eura, a završno plaćanje dobavljaču uslijedit će po odobrenju završnog projektnog izvješća.

Ugovaratelj je uspješno izvršio ugovorne obveze pružajući tehničku pomoć krajnjem korisniku (Gradska čistoća d.o.o. Šibenik) prilikom izrade priručnika za upravljanje regionalnim centrom za zbrinjavanje otpada, unaprjeđivanjem odnosa s javnošću nastojeći predstaviti stanovništvu pozitivne učinke cjelokupnog projekta, sudjelovanjem u postupku izrade natječajne dokumentacije i postupku odabira izvođača radova, te razvojem probnog sustava za odvojeno prikupljanje otpada u gradu Šibeniku. S obzirom na ostvarene rezultate konačni izvještaj ugovaratelja je odobren i očekuje se dostava zahtjeva za završnim plaćanjem tijekom ožujka 2010.

Za ugovor o izgradnji regionalnog centra za zbrinjavanje otpada Bikarac natječajni postupak je dovršen u lipnju 2009., ali budući da niti jedna ponuda nije bila tehnički prihvatljiva, natječajni postupak je otkazan u srpnju 2009.

Natječaj je ponovno raspisan početkom kolovoza 2009., a postupak ugovaranja je uspješno okončan početkom veljače 2010., pri čemu je 11. veljače 2010. sklopljen ugovor u ukupnom iznosu od 5,31 milijuna eura (ostvarena je ušteda od 1,2 milijuna eura u odnosu na planirana sredstva), od kojeg se iznosa 36,13 milijuna eura (68,00%) odnosi na ISPA sredstva. Početak provedbe očekuje krajem ožujka odnosno početkom travnja 2010.

Natječajni postupak za ugovor o pružanju usluga nadzora nad radovima proveden je u siječnju 2010. te je izvješće sa postupka odabira proslijeđeno na odobrenje u Delegaciju EU 22. veljače 2010. Natječajni postupak za ugovor o odnosima s javnošću je u tijeku te se dostava izvješća sa postupka odabira u Delegaciju EU očekuje tijekom ožujka 2010.

Potpisivanje oba gore navedenih ugovora o pružanju usluga očekuje se krajem ožujka ili početkom travnja 2010. Početak natječajnog postupka za ugovor o nabavi opreme očekuje se tijekom prve polovice 2010.

D) Memorandum o financiranju za Pripremu liste projekata za Instrument za pretprijetnu pomoć (IPA) u sektoru prometa potpisan je u ukupnom iznosu od 0,74 milijuna eura gdje je udio sredstava iz programa ISPA 0,48 milijuna eura (65%), dok je ostatak sredstava u iznosu 0,26 milijuna eura osiguran u državnom proračunu. U okviru navedenog memoranduma potpisan je jedan ugovor vrijednosti 0,64 milijuna eura, čija je provedba u tijeku.

E) Memorandum o financiranju za Pripremu liste projekata za Instrument za pretprijetnu pomoć u sektoru zaštite okoliša potpisan je u ukupnom iznosu od 1,46

milijuna eura pri čemu je udio sredstava iz programa ISPA 0,97 milijuna eura (66%), a ostatak u iznosu 0,49 milijuna eura će se financirati iz nacionalnih izvora. U okviru navedenog memoranduma potpisana su tri ugovora u ukupnoj vrijednosti 1,35 milijuna eura, čija je provedba u tijeku.

F) Memorandum o financiranju za Tehničku pomoć Središnjoj jedinici za financiranje i ugovaranje i Nacionalnom koordinatorskom centru za program ISPA potpisan je u ukupnom iznosu od 0,26 milijuna eura, a udio sredstava iz programa ISPA iznosi 100% navedene vrijednosti. Potpisana su sva 4 predviđena ugovora u ukupnoj vrijednosti 0,26 milijuna eura. Provedba aktivnosti za dva ugovora je u tijeku dok je od dva preostala ugovora provedba jednog ugovora dovršena u kolovozu 2008., a drugog ugovora u lipnju 2009.

3. STANJE PROVEDBE PRETPRISTUPNOG PROGRAMA POMOĆI IPA

Za provedbu programa IPA uspostavljen je sustav upravljanja i kontrole koji je vrlo zahtjevan i priprema je za kohezijski i strukturne fondove. U kratkom roku hrvatske institucije dobile su dozvolu za rad s EU sredstvima u programu IPA.

U tijeku je ugovaranje za sve komponente IPA: Komponente I – Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, Komponente II – Prekogranična suradnja, Komponente III – Regionalni razvoj, Komponente IV – Razvoj ljudskih potencijala i Komponente V – Ruralni razvoj (IPARD).

Tablica 5: Financijski pregled pretpristupnog programa IPA, komponente I – V na 31. 12. 2009. (u eurima)

	IPA I 2007	IPA I 2008	IPA II 2007	IPA III 2007 – 2009	IPA IV 2007 – 2009	IPA V 2007 – 2010
DODIJELJENA SREDSTVA	44.554.000,00	41.374.000,00	2.653.020,00	142.350.000,00	38.277.000,00	102.900.000,00
UGOVORENA SREDSTVA	10.030.760,91	146.484,00	439.134,75	1.596.408,00	6.964.288,00	Natječaj je objavljen u ožujku 2010. za mjeru 101* i mjeru 103**
UGOVORENO/ DODIJELJENO	22,51%	0,35%	8,19%	1,12%	18,19%	
PRIMLJENA SREDSTVA OD EK	16.426.843,66	8.586.654,46	0,00	42.849.694,80	12.739.055,32	
PLAĆENO KRAJNJIM KORISNICIMA	2.681.740,38	0,00	175.399,96	294.619,80	1.255.955,32	
PLAĆENO/ UGOVORENO	26,74%	0,00%	39,94%	18,46%	18,03%	

Izvor: Ministarstvo financija

* Mjera 101 - Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda EU

** Mjera 103 - Unaprjeđenje prerade i trženja poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda EU

3.1. IPA komponenta I - Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija

3.1.1 IPA 2007

Financijski sporazum o dodjeli sredstava iz programa IPA I komponente 2007 između Republike Hrvatske i Europske komisije potpisan je 17. studenog 2008.

Ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2007 je u tijeku. Rok za ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2007 je 17. studenog 2010.

Krajnji rok za završetak provedbe projekata je 17. studenog 2012. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 17. studenog 2013.

Ukupna dodijeljena sredstva za IPA komponentu I – Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2007. za čije ugovaranje je zadužena Središnja agencija za financiranje i ugovaranje iznose 39,95 milijuna eura, od čega je u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. potpisano 24 ugovora. Ukupno je do 31. prosinca 2009. ugovoreno 10,03 milijuna eura što čini 25% ukupno dodijeljenih sredstava.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. ugovoreno je 9,84 milijuna eura odnosno 24,63% ukupno dodijeljenih sredstava, a isplaćeno 2,68 milijuna eura, odnosno 6,71% ukupno dodijeljenih sredstava.

Programom je obuhvaćeno ukupno 15 projekata koji se sastoje od 45 komponenti, odnosno ugovora. Od početka programa do 31. prosinca 2009. pokrenut je 41 natječajni postupak, od čega je u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. pokrenuto 7 natječajnih postupaka.

Tijekom dosadašnjeg ugovaranja ostvarene su značajne uštede – ugovori su potpisani na manju vrijednost od vrijednosti dodijeljene Financijskim sporazumom. Do kraja prosinca 2009. uštede su iznosile 2,9 milijuna eura odnosno 7,43% ukupno dodijeljenih sredstava.

Popis projekata koji se financiraju iz IPA 2007 nalazi se u **Prilogu 3.1.1.**

3.1.2 IPA 2008

Financijski sporazum o dodjeli sredstava iz programa IPA I komponente 2008 između Republike Hrvatske i Europske komisije potpisan je 5. lipnja 2009.

Ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2008 je u tijeku. Rok za ugovaranje je 5. lipnja 2011. Krajnji rok za završetak provedbe je 5. lipnja 2013. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 5. lipnja 2014.

Programom je obuhvaćeno ukupno 30 projekata koji se sastoje od 57 komponenti, odnosno ugovora.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. objavljeno je ukupno 7 natječaja u vrijednosti 5,79 milijuna eura, odnosno 16,18% dodijeljenih IPA sredstava. Ukupno je od

početka programa do 31. prosinca 2009. objavljeno 10 natječaja u vrijednosti 11,29 milijuna eura, odnosno 31,55% dodijeljenih IPA sredstava.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. potpisan je jedan ugovor u vrijednosti 0,16 milijuna eura odnosno 0,45% dodijeljenih IPA sredstava te nije bilo izvršenih plaćanja po programu.

Zaključno s 31. prosinca 2009. natječajna dokumentacija za 13 komponenti bila je u izradi u SAFU što čini ukupno 11,02% dodijeljenih IPA sredstava. Objava natječaja za ove komponente očekuje se tijekom prvog tromjesečja 2010.

Do 31. prosinca 2009. za 7 komponenti natječajna dokumentacija je podnijeta Delegaciji EU na odobrenje, a iznos sredstava u okviru istih komponenti je 16,86% ukupno dodijeljenih IPA sredstava.

Zaključno s 31. prosinca 2009. proces odabira najbolje ponude bio je u tijeku za 7 komponenti ukupne vrijednosti 18,67% dodijeljenih IPA sredstava.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. natječajna procedura otkazana je za 5 komponenti, što predstavlja 13,27% dodijeljenih IPA sredstava. Razlozi otkazivanja se prije svega odnose na činjenicu da tijekom postupka odabira nisu zaprimljene prihvatljive ponude sukladno objavljenim uvjetima nadmetanja, te su predmetni postupci otkazani. Očekuje se da će se nadmetanja za ove projekte ponoviti u prvom tromjesečju 2010.

Zaključno s 31. prosinca 2009. za 5 komponenti u vrijednosti 2,84% dodijeljenih IPA sredstava natječaji su bili objavljeni i čekali su istek roka za dostavu ponuda.

Popis projekata koji se financiraju iz IPA 2008 nalazi se u **Prilogu 3.1.2.**

Tablica 6: Pregled po programima IPA I komponente dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava, od početka provedbe do 31. prosinca 2009., s rokovima za provedbu ugovora i rokovima za plaćanja (u eurima)

	IPA 2007 Nacionalni program	IPA 2007 Sudjelovanje u Programima Zajednice	IPA 2008 Nacionalni program	IPA 2008 Sudjelovanje u Programima Zajednice	UKUPNO
DODJELJENA SREDSTVA RH *	39.954.000,00	4.600.000,00	35.799.000,00	5.575.000,00	85.928.000,00
BROJ PROJEKATA	15	12 MoU	16	13 MoU	
UGOVORENO	10.030.760,91 (25,11%)	4.440.643,66 (100%)	146.484,00 (0,42%)	4.933.839,86 (100%)	
ROK ZA UGOVARANJE	17.11.2010.		5.6.2011.		
ROK ZA ZAVRŠETAK UGOVORA	17.11.2012.		5.6.2013.		
ROK ZA PLAĆANJE	17.11.2013.		5.6.2014.		

Izvor: Ministarstvo financija

* Bez alokacije za programe Lifelong Learning i Youth in Action u iznosu od 0,86 milijuna eura, koji se ugovaraju i plaćaju direktno u Brusselsu.

3.1.3 IPA 2009

Potpisivanje Financijskog sporazuma o dodjeli sredstava iz programa IPA 2009 između Republike Hrvatske i Europske komisije očekuje se tijekom 2010. Za ovaj program će biti dodijeljeno 36,8 milijuna eura.

Prema dosadašnjim iskustvima krajnji rok za ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2009 bit će dvije godine od potpisivanja Financijskog sporazuma, dakle tijekom 2012. dok će rok za završetak provedbe biti tijekom 2014. Rok za izvršenje svih plaćanja bit će godinu dana nakon završetka provedbe. Kako bi se u što većoj mjeri realiziralo ugovaranje dodijeljenih sredstava priprema natječajne dokumentacije je već započeta te se očekuje daljnje intenziviranje ovih radnji i tijekom 2010.

Prema trenutno odobrenim projektnim sažetcima, IPA 2009 pokriva 18 projekata i sveukupno 39 komponenti putem kojih se planira financirati nabava opreme, pružanje usluga, twinning, izvođenje radova, te dodjela bespovratnih sredstava.

Popis projekata koji su predloženi za financiranje iz IPA 2009 nalazi se u **Prilogu 3.1.3.**

3.2. IPA komponenta II – Prekogranična suradnja

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva zaduženog za upravljanje, I provedbenog tijela (Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU).

Agencija za regionalni razvoj dobila je nacionalnu akreditaciju i po dobivanju akreditacije od strane Europske komisije, postat će sastavni dio Operativne strukture za prekograničnu suradnju te preuzeti ulogu provedbenog tijela, što je u skladu s preporukama revizora Europske komisije.

IPA II komponenta se dijeli na:

Prekogranične programe s državama članicama EU:

- IPA program Jadranske prekogranične suradnje
- IPA prekogranični program Mađarska – Hrvatska
- IPA prekogranični program Slovenija – Hrvatska

Prekogranični programi s državama nečlanicama EU:

- IPA prekogranični program Hrvatska – Srbija
- IPA prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina
- IPA prekogranični program Hrvatska – Crna Gora

Transnacionalne programe:

- Transnacionalni program za Jugoistočnu Europu (SEE)
- Transnacionalni program Mediteran (MED)

Natječaji u okviru prekograničnih programa s državama nečlanicama EU te transnacionalnih programa (prekogranična suradnja RH – Srbija 2007 i 2008, RH – BiH 2007 i 2008, RH – Crna Gora 2007 i 2008, te sudjelovanje u programima „Mediteran“ 2007 i 2008 i „Jugoistočna Europa“ 2007 i 2008) su zatvoreni, a postupci ocjenjivanja ponuda, odnosno ugovaranja projekata su u tijeku (za svih pet programa).

Ukupna osigurana sredstva za projekte u okviru prekograničnih programa iznose 4,40 milijuna eura, a u okviru transnacionalnih programa 1,92 milijuna eura u okviru alokacija za IPA 2007 i 2008. Očekuje se potpisivanje oko 25 pojedinačnih ugovora tijekom 2010.

Ugovaranje projekata je u tijeku. Rok za ugovaranje projekata u okviru ovih prekograničnih programa je 17. studenog 2010.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. potpisana su 3 ugovora tehničke pomoći, po jedan za svaki od programa prekogranične suradnje iz IPA 2007. **Ugovoreni su projekti u iznosu 0,22 milijuna eura ili 10% dodijeljenih sredstava iz programa IPA 2007.** Također, u istom razdoblju su potpisana dva ugovora iz programa „Jugoistočna Europa“ iz sredstava dodijeljenih u sklopu programa IPA 2007. Ugovoreno je 0,22 milijuna eura, što predstavlja 54,97% dodijeljenih sredstava iz programa IPA 2007.

Krajnji rok za završetak provedbe je 17. studenog 2012. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 17. studenog 2013.

Popis prioriteta i mjera unutar kojih je prihvatljivo prijaviti projekt nalazi se u **Prilogu 3.2.**

3.3. IPA komponenta III – Regionalni razvoj

U okviru IPA komponenti III i IV kontinuirano se provode aktivnosti s ciljem održavanja i poboljšanja postojećeg sustava upravljanja pretpristupnim programima EU sukladno akreditacijskim kriterijima te su započele pripremne aktivnosti s ciljem dobivanja dozvole za rad sustava upravljanja pretpristupnim programima EU bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije EU.

S Europskom komisijom su utvrđene tzv. mape puta – akcijski planovi za dobivanje dozvole za radu u EDIS sustavu. Iz ovih akcijskih planova proizlaze zahtjevne pripreme u organizacijskom, institucionalnom i proceduralnom smislu te je neophodno jačanje mehanizama kontrole unutar tijela uključenih u provedbu pretpristupnih programa EU, povećanje broja stručnih kadrova uključenih u provedbu te neprestana edukacija i usavršavanje zaposlenih na provedbi programa EU.

3.3.1 IPA komponenta IIIa – Regionalni razvoj: Operativni program „Promet“

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture zaduženog za upravljanje, te provedbenih tijela (HŽ Infrastruktura d.o.o. i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU).

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program „Promet“ za razdoblje 2007. – 2009. iznose 53,50 milijuna eura, a procijenjena vrijednost svih projekata iznosi 75,08 milijuna eura.

Projekti koji se financiraju iz područja željezničkog prometa su infrastrukturni projekti „Rehabilitacija pruge na dionici Okučani-Novska“ i „Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na zagrebačkom Glavnom kolodvoru“ te projekt pripreme dokumentacije za budući infrastrukturni projekt Rehabilitacija pruge na dionici Novska-Dugo Selo. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 47,11 milijuna eura.

Tijekom 2009. pripremljene su izmjene i dopune Operativnog programa „Promet“ 2007. – 2009., kako bi se osigurala dodatna sredstva za postojeće projekte i uključile dodatne aktivnosti (projekti) za programsko razdoblje 2010. – 2011. Razrađeni su prijedlozi novih projekata u željezničkom sektoru te je naglasak stavljen na pripremu projektne dokumentacije, kako bi se pripremio veći broj projekata za buduće financiranje iz Kohezijskog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj. Ukupno dodijeljena IPA sredstva za projekte u željezničkom sektoru u razdoblju 2010. – 2011. iznose 41,48 milijuna eura.

Projekti koji se financiraju iz područja unutarnje plovidbe su priprema dokumentacije za buduće infrastrukturne projekte „Obnova i unaprjeđenje plovnog puta rijeke Save“, „Obnova luke Vukovar – Nova luka istok“, „Obnova južne obale riječne luke Osijek“, „Izgradnja terminala za prihvat opasnog tereta pri riječnoj luci Slavonski Brod“ i „Master plan za novu luku Sisak“. Ukupno planirana IPA sredstva za programsko razdoblje 2007. – 2011. iznose 6,90 milijuna eura.

Kroz projekte tehničke pomoći Operativnoj strukturi za identifikaciju, pripremu i procjenu projekata te upravljanje i provedbu projekata osigurano je 0,76 milijuna eura iz IPA sredstava.

U **Prilogu 3.3.1** daje se tablica s detaljnim pregledom provedbe projekata koji se financiraju kroz IPA komponentu IIIa.

3.3.2 IPA komponenta IIIb – Regionalni razvoj: Operativni program „Zaštita okoliša“

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatskih voda te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Zaštita okoliša za razdoblje 2007. – 2009. iznose 53,50 milijuna eura.

Projekti koji se financiraju iz područja gospodarenja otpadom su infrastrukturni projekti „Regionalni centar za gospodarenje otpadom Marišćina“, „Regionalni centar za gospodarenje otpadom Kaštijun“ i „Regionalni centar za gospodarenje otpadom Lećevecica“. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 26,35 milijuna eura.

Projekti koji se financiraju iz područja sustava vodoopskrbe su infrastrukturni projekti „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda Slavenskog Broda“, „Poboljšanje sustava vodoopskrbe i odvodnje i gradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Drniša“ i „Poboljšanje sustava vodoopskrbe i odvodnje i gradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Knina“. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 26,45 milijuna eura.

Tijekom 2009. pripremljene su izmjene i dopune Operativnog programa Zaštita okoliša za programsko razdoblje 2010. – 2011. kako bi se osigurala dodatna sredstva za postojeće projekte iz područja gospodarenja otpadom i sustava vodoopskrbe. Kroz dodatna sredstva planirana za programsko razdoblje 2010. – 2011. u području sustava vodoopskrbe omogućilo bi se financiranje projekta „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Siska“.

Također kroz projekte tehničke pomoći Operativnoj strukturi za razvoj institucionalne sposobnosti za upravljanje i apsorpciju programa IPA osigurano je 0,70 milijuna eura iz IPA sredstava.

U **Prilogu 3.3.2** daje se tablica s detaljnim pregledom provedbe projekata koji se financiraju kroz IPA komponentu IIIb.

3.3.3 IPA komponenta IIIc – Regionalni razvoj: Operativni program „Regionalna konkurentnost“

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Regionalna konkurentnost za razdoblje 2007. – 2009. iznose 35,35 milijuna eura. Područja koja se financiraju kroz IPA komponentu IIIc su:

- Razvoj nove i postojeće poslovne infrastrukture u područjima koja zaostaju u razvoju za što je iz IPA sredstava osigurano 10,96 milijuna eura. Krajnji korisnici sredstava bespovratne pomoći su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te trgovačka društva u njihovu vlasništvu, javne ustanove ili udruge te neprofitne organizacije.
- Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva ostvarit će se kroz projekte za koje je iz IPA sredstava osigurano 21,46 milijuna eura. Najveći projekt koji se financira je Inkubacijski centar za bioznanost i komercijalizaciju tehnologije – (BIOCentar). Ukupna vrijednost projekta sada iznosi 16 milijuna eura pa se dodatna sredstva za ovaj projekt planiraju preraspodjelom sredstava unutar postojećeg Operativnog programa te dodatnim sredstvima planiranim za programsko razdoblje 2010.–2011.
- Tehnička pomoć Operativnoj strukturi za upravljanje Operativnim programom te razvoj sektorskih studija i pripremu budućih programskih dokumenata i lista projekata za koje je iz IPA sredstava osigurano 2,93 milijuna eura.

U **Prilogu 3.3.3** daje se tablica s detaljnim pregledom provedbe projekata koji se financiraju kroz IPA komponentu IIIc.

3.4. IPA komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Agencije za strukovno obrazovanje (buduća Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih).

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Razvoj ljudskih potencijala za razdoblje 2007. – 2009. iznose 38,28 milijuna eura. Prioritetna područja koja se financiraju kroz IPA komponentu IV su:

- Pобољшanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje u tržište rada, čiji je cilj smanjiti postojeću nezaposlenost i opasnost od nove nezaposlenosti te promicati reintegraciju nezaposlenih. Krajnji korisnici su službe za zapošljavanje na središnjoj te lokanoj i područnoj (regionalnoj) razini, lokalna partnerstva za zapošljavanje i nadležni odjel Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Iz IPA sredstava osigurano je 9,50 milijuna eura.
- Jačanje socijalnog uključivanja i integracije osoba kojima je otežan pristup tržištu rada, čiji je cilj pomoć osobama s otežanim pristupom tržištu rada pružanjem odgovarajućeg obrazovanja i osposobljavanja te stvaranjem mreža potpore i službi za povećanje njihove opće zapošljivosti. Iz IPA sredstava osigurano je 9 milijuna eura.
- Unaprjeđivanje ljudskih potencijala i zapošljivosti, čiji je cilj potaknuti i promicati u Hrvatskoj veću zapošljivost, pomažući razvoj i provedbu usklađene politike razvoja ljudskih potencijala i Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, te povećati cjelokupnu važnost tržišta rada, učinkovitost i kvalitetu sustava obrazovanja i osposobljavanja. Kroz ovaj prioritet se želi pružiti i podrška razvoju sposobnosti hrvatskih javnih institucija i mjerodavnih nevladinih partnera u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i u području obrazovanja odraslih. Iz IPA sredstava osigurano je 15,95 milijuna eura.
- Tehnička pomoć Operativnoj strukturi za učinkovito i djelotvorno upravljanje Operativnim programom za koje je iz IPA sredstava osigurano 3,83 milijuna eura.

Operativna struktura je u suradnji s korisničkim institucijama identificirala projekte koji će se financirati iz dodatnih sredstava planiranih za programsko razdoblje 2010. – 2011.

Korisničke institucije su razradile projektne sadržaje kroz Obrasce za identifikaciju projekata (OIS) koji su dostavljeni Delegaciji EU na ex-ante odobrenje te je za pojedine projekte započela izrada projektne dokumentacije.

U **Prilogu 3.4** daje se tablica s detaljnim pregledom projekata koji se financiraju kroz IPA komponentu IV.

3.5. IPA Komponenta V – Ruralni razvoj

Revizori EK su tijekom akreditacijskih misija u lipnju i kolovozu 2009. proveli reviziju sustava uspostavljenog za upravljanje IPA komponentom V – IPARD. Odluka o prijenosu ovlasti upravljanja mjerama 101 (ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda EU) i 103 (unapređenje prerade i trženja poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda EU) donesena je 30. studenoga 2009. Nakon što stupi na snagu Višegodišnji financijski sporazum ratificiran u Saboru u siječnju 2010. Europska komisija će uplatiti predujam u iznosu od 23 milijuna eura.

Početak siječnja 2010. raspisan je i prvi natječaj za navedene mjere, koji će trajati do 5. ožujka 2010.

Ravnateljstvo za strukturnu potporu u poljoprivredi i formalno je prestalo postojati 19. prosinca 2009. kada je završena registracija Agencije za plaćanja u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnom razvoju. Svi poslovi vezani uz provedbu SAPARD i IPARD programa prešli su u nadležnost novoformirane agencije, koja će provoditi i sve poljoprivredne fondove kada Republika Hrvatska postane članica EU.

3.6. PROGRAMI ZAJEDNICE

Institucije Republike Hrvatske uključene su u korištenje Programa Zajednice. Obveze Republike Hrvatske su uplate članarina koje se financiraju u okviru programa IPA (ranije kroz program PHARE) i dijelom iz nacionalnih sredstava.

Koristi za Republiku Hrvatsku su višestruke jer se kroz Programe Zajednice omogućuje izravno povezivanje institucija RH sa institucijama zemalja članica na konkretnim projektima, otvara se pristup dodatnim fondovima osiguranim za provedbu svakog programa, omogućuje se dobivanje bespovratnih sredstava kao i poticajnih sredstava u pojedinim programima.

Članarina se sufinancira iz I komponente programa IPA, s time da ukupna svota sufinanciranja za Programe zajednice ne može prijeći 10,00% godišnje alokacije (pri čemu programi istraživanja i razvoja ne ulaze u tih 10,00%) te ne može biti veća od 90,00% vrijednosti doprinosa za određeni program.

U programu IPA 2007 za plaćanje članarina u 2008. i 2009. osigurano je ukupno 4,60 milijuna eura, od čega je do 31. prosinca 2009. isplaćeno 4,27 milijuna eura, dok je u programu IPA 2008 za plaćanje članarina Programa Zajednice u 2009. osigurano ukupno 5,42 milijuna eura od čega je do 31. prosinca 2009. isplaćeno ukupno 5,03 milijuna eura.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. za članarine u Programima Zajednice je iz IPA 2007 isplaćeno 0,29 milijuna eura, a iz IPA 2008 2,70 milijuna eura.

Potpisani su Memorandumima o razumijevanju (MoU) za sudjelovanje u slijedećim programima Zajednice, za koje se članarina plaća iz IPA I. komponente 2007 i 2008:

1. Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti
2. Carine 2013
3. Fiscalis 2013
4. Program Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS)
5. Kultura 2007. – 2013.
6. Europa za građane
7. Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)
8. Inteligentna energija u Europi (IEE)
9. Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)
10. Program aktivnosti Zajednice u području zdravlja
11. Marco Polo II
12. Financijski instrument za civilnu zaštitu i Mehanizam Zajednice za civilnu zaštitu
13. Media 2007
14. IDABC

Tablica 7: Programi Zajednice u kojima je RH sudjeluje u 2008. i 2009., a za koje je plaćena članarina iz IPA 2007 (u eurima)

	PLANIRANO (prema projektnom sažetku)			Plaćeno do 31.12.2009. (IPA + proračun) *
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	
Carine 2013	72.000,00	8.000,00	80.000,00	60.000,00
Fiscalis 2013	81.000,00	9.000,00	90.000,00	67.006,00
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti	2.647.145,00	1.012.855,00	3.660.000,00	3.617.424,66
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:	1.070.855,00	118.984,00	1.189.839,00	1.117.219,00
1. Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)				583.072,00
2. Inteligentna energija (IEE)				394.240,00
3. Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)				139.907,00
Program djelovanja Zajednice na području zdravlja	108.000,00	12.000,00	120.000,00	
Europski centar za nadzor droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	90.000,00	10.000,00	100.000,00	
Europa za građane	76.500,00	8.500,00	85.000,00	85.000,00
PROGRESS	144.000,00	16.000,00	160.000,00	160.000,00
Marco Polo II	157.500,00	17.500,00	175.000,00	183.000,00

Kultura 2007	153.000,00	17.000,00	170.000,00	170.000,00
UKUPNO	4.600.000,00	1.229.839,00	5.829.839,00	5.459.649,66

Izvor: Ministarstvo financija

* Plaća se prema Pozivu za plaćanje dobivenim od EK, može se razlikovati od planiranog iznosa u projektnom sažetku.

Tablica 8: Programi Zajednice u kojima RH sudjeluje u 2009. za koje se plaća članarina iz IPA 2008 (u eurima)

	PLANIRANO (prema projektnom sažetku)			Plaćeno do 31.12.2009. (IPA + proračun) *
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	
Carine 2013	68.000,00	12.000,00	80.000,00	74.000,00
Fiscalis 2013	76.500,00	13.500,00	90.000,00	
IDABC	100.264,00	17.694,00	117.958,00	117.958,00
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti	3.290.768,00	1.526.232,00	4.817.000,00	4.800.046,97
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:				
1. Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)	551.572,00	97.336,00	648.908,00	681.987,00
2. Inteligentna energija (IEE)	420.308,00	74.172,00	494.480,00	494.480,00
3. Program podrške politikama za primjenu informatičkih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)	197.744,00	34.896,00	232.640,00	327.737,00
Instrument za civilnu zaštitu	85.000,00	15.000,00	100.000,00	149.490,75
Media	110.228,00	19.452,00	129.680,00	129.680,00
Program djelovanja Zajednice na području zdravlja	117.849,00	20.797,00	120.000,00	138.646,00
Okvirni program za temeljna ljudska prava i pravdu	170.000,00	30.000,00	200.000,00	
Europska agencija za okoliš	233.750,00	41.250,00	275.000,00	
Agencija za temeljna ljudska prava	153.017,00	27.003,00	180.020,00	
UKUPNO	5.575.000,00	1.654.332,00	7.229.332,00	6.914.025,72

Izvor: Ministarstvo financija

* Plaća se prema Pozivu za plaćanje dobivenim od EK, može se razlikovati od planiranog iznosa u projektnom sažetku.

4. PRIPREME ZA KORIŠTENJE EU FONDOVA

Europska Komisija predložila je financijsku omotnicu za Republiku Hrvatsku u iznosu od 1,5 milijardi eura u 2012. i 2,0 milijardi eura u 2013.

Određen je institucionalni okvir za provedbu kohezijskog i strukturnih fondova kojim su obuhvaćene institucije koje su dobile dozvolu za rad u programu IPA

Izrađena je Strategija institucionalnog razvoja i jačanja kapaciteta, te strategije organizacijskog razvoja za svaku instituciju predviđenu za rad s budućim fondovima. U strategijama organizacijskog razvoja dan je detaljan prikaz sadašnjeg stanja i prijelaza na provedbu budućih EU fondova, uključujući procjenu potrebnih zaposlenika i edukacija do 2013. temeljene na procjenama rada i poslova koji nas očekuju u budućem razdoblju. Ove strategije su i jedan od zahtjeva Komisije u poglavlju 22; u tijeku su razgovori s Komisijom o sadržaju te još nisu službeno usvojene od strane Vlade Republike Hrvatske.

Razvijeni su sveobuhvatni programi edukacije iz područja pripreme, implementacije i nadgledanja projekata koji su već u provedbi za zaposlenike institucija koje su trenutno uključene u pretpristupne programe EU, a programi edukacije s vremenom će biti dostupni i ostalima izvan državne uprave.

U **Prilogu 4** daje se tablica s detaljnim pregledom i opisom obrazovnih aktivnosti provedenih do kraja 2009. te tablica s pregledom obrazovnih aktivnosti koje će se kontinuirano provoditi u idućem razdoblju.

Preduvjet za uspješno korištenje sredstava je priprema kvalitetnih projekata koji će biti spremni za provedbu do konca 2011. U tijeku je identificiranje i analiza predloženih projekata iz pojedinih resora.

U tijeku su pregovori s EK o nacrtu Strateškog referentnog okvira za razdoblje 2012. – 2013. i pojedinih operativnih programa u kojima predlažemo područja ulaganja, a ona se moraju temeljiti na kvalitetnim projektima.

Intenzivno se radi i na uspostavi institucija za provedbu zajedničke poljoprivredne politike EU koja se financira iz poljoprivrednih fondova. Osnovana je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te je u tijeku zapošljavanje potrebnih zaposlenika.

Kontinuirano se radi na jačanju partnerstva i suradnji između svih institucija u procesu (institucija uključenih u pripremu i provedbu EU programa, fakulteta, instituta i ostalih, te potencijalnih korisnika).

5. NEPRAVILNOSTI

Sustav upravljanja nepravilnostima (AFCOS sustav) razvijen je u skladu sa preporukama i standardima Europske komisije, radi pravovremenog otkrivanja i izvještavanja o nepravilnostima i prijevarama.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. siječnja 2010. usvojila „Nacionalnu strategiju suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010. – 2012.“ i Akcijski plan za njezinu provedbu.

U skladu s Godišnjim planom edukacija, redovno se provodi edukacija tijela u AFCOS sustavu u području upravljanja nepravilnostima.

Za nepravilnosti su, u skladu s propisanim procedurama, poslana izvješća OLAF-u i nadležnim Općim upravama Europske komisije. Slučajevi u kojima su završene sve aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti su zaključeni, a slučajevi u kojima je provedba u tijeku su otvoreni.

Detaljan opis nepravilnosti koje su prijavljene do 31. prosinca 2009. i mjere koje su poduzete za njihovo otklanjanje nalaze se u **Prilogu 5**.